

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: **05 APR. 2005**

J.nr.: 2003-1074-628
Sagsbehandler: PK
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 47

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget (2. samling)
REU alm. del - Bilag 133
Offentligt

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat

Jeg sender hermed et eksemplar af opfølgingsrapport af dags dato vedrørende min inspektion den 22. maj 2003 af Anstalten for domfældte i Ilulissat.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Som det fremgår af sidste side i rapporten, er rapporten tillige sendt til Anstalten for domfældte i Ilulissat, Politimesteren i Grønland, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og de anbragte i anstalten.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Folketingets Ombudsmands

Inspektion

af

Anstalten for domfældte i Ilulissat

den 22. maj 2003

Den 16. juli 2004 afgav jeg en endelig rapport vedrørende inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat den 22. maj 2003. I rapporten anmodede jeg den ledende anstaltsleder, Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser mv. af 8. september 2004 fra den ledende anstaltsleder i Grønland, af 16. september og 27. oktober 2004 fra Politimesteren i Grønland og udtalelser mv. af 3. august 2004, 29. oktober 2004 og 7. februar 2005 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 1.1. Cellerne i hovedhuset

Jeg oplyste at jeg gik ud fra at der var opsat en opslagstavle på væggen i alle cellerne.

Anstalten har oplyst at der er indkøbt opslagstavler til samtlige celler i selve anstalten og annekserne (jeg går ud fra at der hermed sigtes til de to lejligheder i annekset).

Idet jeg går ud fra at opslagstavlerne også er sat op i cellerne, foretager jeg mig ikke mere vedrørende cellerne i anstalten.

Ad 1.3. Gangarealer, kælder, gårdtursareal, badeforhold mv.

Jeg konstaterede at der var et bruseforhæng i det ene af de to baderum på gangen, men ikke i det andet. Jeg oplyste at jeg gik ud fra at det er meningen at baderummene skal være ens, og at der også ville komme et bruseforhæng op i dette baderum.

Anstalten har oplyst at der er opsat badeforhæng i alle baderum i anstalten og annekserne.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 1.6. Båd og hytte

Jeg anførte bl.a. følgende i rapporten:

"Det siger sig selv at det er vigtigt for en institution som anstalten i Ilulissat at have en båd. Ud over at en båd kan muliggøre at de anbragte giver et tilskud til anstaltens daglige husholdning, og kan give en form for beskæftigelse ved fiskeri, er den som allerede nævnt også nødvendig for at anstalten kan få (tilstrækkeligt) udbytte af hytten.

Jeg beder om oplysning om hvad der er gjort/kan gøres for at anskaffe en ny båd til anstalten."

Anstalten har oplyst at der i efteråret 2003 er indkøbt en båd af samme model og mærke som i anstalterne i Nuuk og Aasiaat.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad 2. Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt i Grønland

Om den gældende bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland (bekendtgørelse nr. 239 af 1. april 1999) anførte jeg (bl.a.) følgende:

"Bekendtgørelsen er trådt i kraft den 15. maj 1999 og er udformet inden Anstalten for domfældte i Ilulissat blev taget i brug, og inden stillingen som ledende anstaltsleder i Grønland blev oprettet."

Jeg henstillede under henvisning hertil til Politimesteren i Grønland at udstede en ny bekendtgørelse, og gjorde i den forbindelse opmærksom på at den nuværende bekendtgørelse er præget af et ikke ubetydeligt antal trykfejl.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har anført følgende herom:

”Politimesteren i Grønland har den 16. september 2004 oplyst, at han har taget ombudsmandens henstilling om udstedelse af en ny bekendtgørelse om anstaltsforhold til efterretning og vil holde ombudsmanden orienteret.

Videre har politimesteren den 27. oktober 2004 oplyst, at det er hans opfattelse, at bekendtgørelsen må ændres i to tempi. Indledningsvis må reglerne blive tilpasset de nuværende forhold. Der skal i den forbindelse tages højde for den nye anstalt i Ilulissat og den ledende anstaltsleders funktion. Henset til de igangværende politiske drøftelser af grønlandskommissionens forslag til en ny kriminallov for Grønland er det imidlertid efter politimesterens opfattelse hensigtsmæssigt, at den mere gennemgribende sanering af regelsættet afventer den politiske stillingtagen.

Direktoratet kan henholde sig hertil og kan supplerende oplyse, at kompetencen til at udstede regler om anstaltsforhold i Grønland er uddelegeret til Politimesteren i Grønland og henviser herved til direktoratets brev af 11. august 1994 til Folketingets Ombudsmand i ombudsmandens sag nr. 1993-2633-629.”

Direktoratet har i det ovennævnte brev af 11. august 1994 givet udtryk for at der (på daværende tidspunkt) var behov for en mere systematisk gennemgang af regelgrundlaget for anstalterne i Grønland, men at dette ikke uden videre nødvendiggjorde at kompetencen til at fastsætte regler blev tilbageført fra Politimesteren i Grønland der har kendskab til de grønlandske forhold og herunder det særlige grønlandske sanktionssystem, og til Direktoratet for Kriminalforsorgen således som politimesteren syntes at forudsætte. Efter direktoratets opfattelse burde spørgsmålet om en eventuel tilbageførsel af kompetencen afvente resultatet af Den grønlandske Retsvæsenkommissions arbejde.

Jeg har noteret mig det som politimesteren og direktoratet har anført, og foretager ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

Jeg beder politimesteren om at underrette mig når bekendtgørelsen ændres.

Ad 2.1. De anbragtes muligheder for at klage

Selv om dette ikke fremgår udtrykkeligt af regelsættet om anstaltsophold i Grønland, anførte jeg at jeg gik ud fra at også politimesterens afgørelse i en klagesag kan indbringes for Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn. Jeg gik endvidere ud fra at kriminalforsorgsnævnets afgørelse i en klagesag kan indbringes for Direktoratet for Kriminalforsorgen, og at en afgørelse truffet af en anstalt således vil kunne blive behandlet i fire instanser.

Jeg bad politimesteren om at oplyse om dette er rigtigt forstået.

Politimesteren har oplyst at jeg har forstået reglerne korrekt, og at en afgørelse truffet af en anstalt ved påklage vil kunne blive behandlet i fire instanser.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Hvis jeg havde forstået forholdet korrekt, gik jeg ud fra at politimesteren ville give forholdet en dækkende beskrivelse i forbindelse med revision af bekendtgørelsen.

Politimesteren (og direktoratet) har ikke udtrykkeligt forholdt sig hertil.

Jeg tager dette som et udtryk for at politimesteren har noteret sig det som jeg har anført.

Jeg har under punkt 2 bedt politimesteren om at underrette mig når bekendtgørelsen ændres.

Jeg henstillede til politimesterens overvejelse at foranledige at der indtil det tidspunkt hvor de reviderede regler foreligger, i forbindelse med anstaltens og politimesterens afgørelser gives en klagevejledning der indeholder en beskrivelse af samtlige mulige klageinstanser, jf. ovenfor.

Politimesteren har udtrykkeligt forholdt sig hertil. Tilsvarende gælder Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Hvis den nye bekendtgørelse endnu ikke er udstedt, beder jeg politimesteren om at oplyse hvad min henstilling har ført til.

Ad 2.2. Anneksets retlige stilling

Om anneksets retlige stilling anførte jeg følgende:

”9 ud af anstaltens 19 pladser findes som allerede nævnt i annekset. For de anbragte i annekset, der er beregnet til domfældte der anbringes på fri fod (frifodsfolk), gælder der særlige regler. For eksempel låser personalet ikke cellerne af om natten; kun yderdøren låses. Beboerne i annekset har endvidere aftenudgang torsdag aften (ud over – som de øvrige anbragte i anstalten – mandag, onsdag og søndag). Jeg henviser til de regler om anstalten som jeg den 7. maj 2003 forud for inspektionen modtog fra anstalten, og som jeg forstår kun gælder for anneksets beboere. Det fremgår heraf at overtrædelse af de regler som efter husordenen gælder for ophold i annekset, kan medføre at man flyttes til hovedanstalten. Reglerne er udfærdiget den 1. oktober 2002 af den ledende anstaltsleder i Grønland – samme dato som annekset blev taget i brug.

Nattevagten i annekset sover i et rum i den lille lejlighed i annekset, men kan kontaktes af alle de anbragte i annekset via den (lokal)telefon som findes på gangen i begge dele af annekset. De anbragte i den lille lejlighed kan endvidere banke på nattevagtens dør hvis de har brug for at få kontakt med denne.

Den ledende anstaltsleder oplyste under inspektionen på forespørgsel at annekset ikke er en særlig afdeling af anstalten, og at den anbragte kan flyttes til og fra annekset uden at dette skal begrundes disciplinært. Den ledende anstaltsleder oplyste på forespørgsel at der ikke er foreskrevet nogen særlig procedure herfor.

Som det fremgår ovenfor, gælder der særlige regler for de anbragte i annekset i forhold til "hovedanstalten" ligesom det er tilfældet for annekset i Anstalten for domfældte i Nuuk. Jeg har endvidere forstået at disse særlige regler ikke adskiller sig fra hinanden. Det forekommer mig derfor umiddelbart unaturligt om man behandlede de to annekser forskelligt i retlig henseende. Om annekset i Nuuk er tillagt en særlig retlig stilling i det regelsæt som gælder for anstalterne i Grønland, er imidlertid et andet spørgsmål.

Efter anstaltsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, træffer politimesteren afgørelse om fordeling af domfældte og overførsel af domfældte mellem anstalterne i Aasiaat, Nuuk og Qaqortoq, der endvidere fastsætter nærmere bestemmelser om fordeling og overførsel af domfældte.

Anstaltsbekendtgørelsen indeholder i § 1, stk. 2, følgende bestemmelse om annekset i Nuuk:

'Stk. 2. Til Anstalten for domfældte i Nuuk er knyttet en særlig åben afdeling. Afgørelse om anbringelse på denne afdeling træffes af anstaltslederen.'

Om der af det forhold at anstaltsbekendtgørelsen indeholder en særlig bestemmelse om annekset i Nuuk, kan udledes at en flytning mellem dette anneks og anstalts 'hovedafdeling' skal behandles som en overførsel efter de særlige regler der gælder herom, jf. politimesterens bestemmelser af 1. april 1999 om fordeling og overførsel mellem anstalterne for domfældte i Grønland og politimesterens samtidige bestemmelser om procedureregler i forbindelse med (bl.a.) overførsel til anden anstalt, jf. bemyndigelsen i anstaltsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, 3. pkt., fremgår hverken af anstaltsbekendtgørelsen eller af de nævnte bestemmelser af 1. april 1999.

Det fremgår således heller ikke om en sådan flytning er en afgørelse som kan påklages til politimesteren.

Bekendtgørelsen, der som nævnt er udstedt før Anstalten for domfældte i Ilulissat blev taget i brug, indeholder af gode grunde ikke en tilsvarende bestemmelse om annekset i denne anstalt.

Inden jeg foretager videre vedrørende dette/disse spørgsmål, beder jeg Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse."

Politimesteren har hertil anført følgende:

"Annekset må anses som en del af Anstalten for domfældte i Ilulissat. Vurderingen af behovet og kompetencen til at foretage flytninger af indsatte mellem annekset og hovedafdelingen ligger hos anstaltslederen og kan – ligesom andre afgørelser truffet af anstalten – påklages til Politimesteren."

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Som det fremgår, har politimesteren og direktoratet alene udtalt sig om den retlige stilling for annekset i Ilulissat.

Myndighederne har ikke udtrykkeligt besvaret spørgsmålet om hvorvidt en flytning mellem annekset og "hovedafdelingen" i Nuuk skal behandles som en overførsel efter de særlige regler som jeg har henvist til i rapporten. Tilsvarende gælder en flytning mellem annekset og "hovedafdelingen" i Ilulissat. Det fremgår dog indirekte af svaret at dette ikke er tilfældet. Jeg henviser til at kompetencen til at træffe afgørelse om overførsel efter de særlige regler er henlagt til politimesteren (efter indstilling fra anstaltslederen), jf. § 3 i de ovennævnte bestemmelser om fordeling og overførsel mellem anstalterne for domfældte i Grønland (og politimesterens bestemmelser om procedurereglerne herfor).

Jeg beder politimesteren om at bekræfte om jeg har forstået svaret korrekt.

Forholdene for de anbragte i annekserne (i Ilulissat og Nuuk) adskiller sig i et vist omfang fra forholdene for de anbragte i "hovedafdelingerne". Dette kunne tale for at sidestille en flytning fra et anneks til hovedafdelingen med en overførsel fra en anstalt til en anden anstalt. Hvis jeg har forstået svaret fra politimesteren og direktoratet korrekt, beder jeg politimesteren om nærmere at begrunde dette. Jeg beder endvidere om direktoratets bemærkninger til det som politimesteren anfører.

Ad 3. Vejledning til de domfældte om reglerne for opholdet i anstalten

Jeg gik ud fra at Anstalten for domfældte i Ilulissat havde en lignende ordning som anstalten i Aasiaat hvor en mappe med de regler som gælder for anstaltsopholdet (både på grønlandsk og dansk), efter det oplyste ligger fremme i opholdsstuen.

Anstalten har oplyst at alle domfældte ved anbringelsen i anstalten får udleveret et eksemplar af de bestemmelser der gælder for anstaltsophold og ordensregler, både på grønlandsk og dansk.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går ud fra at dette også gælder anstaltens dag-folk (tilbageholdte og domfældte der er anbragt i arresten/detentionen, men opholder sig i anstalten i dagtimerne).

Ad 4. Beskæftigelse

Jeg gengav i rapporten de væsentlige dele af korrespondancen om beskæftigelsesforholdene for de anbragte i anstalterne for domfældte i Grønland i perioden 1993 – 2003 (efter inspektionerne i 1993). Jeg gennemgik endvidere de relativt mere detaljerede oplysninger som jeg havde modtaget i forbindelse med inspektionerne af anstalterne i Aasiaat og Ilulissat i 2003. I rapporten anførte jeg herefter (bl.a.) følgende:

"Antallet af anbragte (og tilbageholdte) uden egentlig beskæftigelse den 2. juni 2003 – svarende til 43 % – er, som det fremgår, væsentligt større end de tilsvarende tal for 14. januar og 31. juli 2003. Jeg er opmærksom på at tallene relativt set er små, og at risikoen for svingninger som følge af tilfældigheder er tilsvarende stor.

Jeg er også opmærksom på at to anbragte i Anstalten for domfældte i Nuuk den pågældende dag ikke var beskæftiget ude i byen af disciplinære årsager.

Om noget tilsvarende har været tilfældet den 14. januar og 31. juli 2003 fremgår ikke af de foreliggende oplysninger.

Som jeg har nævnt ovenfor, lagde jeg i 1999 i forbindelse med inspektionen af anstalterne for domfældte i Nuuk og Aasiaat til grund at beskæfti-

gelsessituationen for de indsatte i anstalterne var god. Min vurdering byggede imidlertid ikke på de samme detaljerede oplysninger som dem der nu foreligger.

Jeg vil fortsat følge beskæftigelsessituationen nøje og beder politimesteren om at foranledige at jeg modtager en tilsvarende detaljeret opgørelse over beskæftigelsen den 2. juni 2004.

Jeg beder politimesteren og den ledende anstaltsleder om en udtalelse om hvorvidt beskæftigelsesforholdene er tilfredsstillende. Jeg er herved opmærksom på at der pr. 2. juni 2003 var 15 personer blandt de 92 anbragte som det på grund af deres status som tilbageholdte ikke umiddelbart er muligt at beskæftige ved arbejde ude i byen.

Jeg beder Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse om – og i givet fald på hvilken måde – der er fulgt op på planen om at udarbejde egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og en samlet beskæftigelsesplan for hele Grønland.

Jeg beder endvidere direktoratet om status vedrørende planen om at etablere egentlige beskæftigelsesfaciliteter/-projekter i anstalterne efter indgåelsen af den nye flerårsaftale – herunder planen om en produktion af langliner i samarbejde med Arresthuset i Tórshavn.

Beskæftigelsessituationen i Ilulissat synes umiddelbart at være den bedste blandt de fire anstalter for domfældte i Grønland. Jeg foretager ikke videre vedrørende dette spørgsmål i henseende til inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat på det foreliggende grundlag.”

Ad 4.1. Beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland pr. 2. juni 2004

Jeg har fra den ledende anstaltsleder (og anstaltslederen i Anstalten for domfældte i Ilulissat) modtaget detaljerede oplysninger om beskæftigelsesforholdene i de fire anstalter i Grønland (henholdsvis anstalten for domfældte i Ilulissat). Tallene for anbragte der er ikke-beskæftigede, er følgende (ikke-beskæftigede forstået som anbragte som ikke er beskæftiget ude i byen – det som direktoratet i opgørelserne pr. 14. januar og 31. juli 2004 har benævnt som ”egentlig beskæftigelse”). Tallene er opstillet på en sådan måde at de kan sammenlignes med de tilsvarende tal for beskæftigelsen pr. 14. januar, 2. juni og 31. juli 2003 som er gengivet i rapporten:

Aasiaat...6 (af 11 anbragte) [2]
Ilulissat...7 (af 19 * anbragte) [4]
Nuuk...42 (af 65 ** anbragte) [7]
Qaqortoq...7 (af 10 anbragte) [1]

I alt...62 (af 105 (eller 106) anbragte) [14]

* herudover én "dagmand"

** heraf 8 tilbageholdte der ikke har kunnet beskæftiges ude i byen

Tallene i kantet parentes angivet antallet af "lønnede beskæftigede" inden for de enkelte anstalter (til forskel for arbejde ude i byen).

Antallet af anbragte (og tilbageholdte) uden egentlig beskæftigelse den 2. juni 2004 – svarende til 59 % - er som det fremgår, væsentlig større end det tilsvarende tal for den 2. juni 2003 (43 %). Det fald i den egentlige beskæftigelse som den detaljerede opgørelse pr. 2. juni 2003 var udtryk for, synes således umiddelbart at være fortsat.

Jeg bad i rapporten politimesteren og den ledende anstaltsleder om en udtalelse om hvorvidt beskæftigelsesforholdene efter deres opfattelse er tilfredsstillende. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst at direktoratet har bedt politimesteren og den ledende anstaltsleder om en supplerende udtalelse herom, og at direktoratet vil vende tilbage til dette spørgsmål når denne udtalelse foreligger.

Jeg afventer de supplerende udtalelser fra politimesteren og den ledende anstaltsleder.

Ad 4.2. Beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland i 2004

Direktoratet for Kriminalforsorgen har den 7. februar 2005 i fortsættelse af direktoratets brev af 3. august 2004 sendt mig en opgørelse for beskæftigelsen ved udgangen

af 2004 og den samlede beskæftigelse i 2004. Opgørelsen er udarbejdet på baggrund af anstalternes månedlige indberetninger.

Direktoratet har følgende bemærkninger til opgørelsen ved udgangen af december 2004:

”Det skal bemærkes, at faldet i beskæftigelsen i december måned i forhold til årets gennemsnitlige beskæftigelsesniveau i anstalterne i Aasiaat og Qaqortoq, for så vidt angår beskæftigede udenfor anstalterne, primært skyldes nedlukning af indhandlingsstederne for fiskeriet i vintermånederne med deraf følgende aktivitetsnedgang i hele samfundet.

I Ilulissat, hvor det omliggende samfund ikke i samme grad er afhængig af fiskeriet har der dog været et mindre fald i beskæftigelsen udenfor anstalten.

Anstalten i Nuuk er i december 2004 hårdt ramt [af] en aktivitetsnedgang og nedlukning i forbindelse med jul/nytår i det omkringliggende samfund og samtidig opleves en vigende vilje blandt arbejdsgiverne til at ansætte domfældte. 11 indsatte har i december måned været beskæftiget med deltidsundervisning i grønlandsk, dansk og edb”.

Om den samlede beskæftigelse i 2004 har direktoratet bemærket:

”Gennemsnitligt har det gennem 2004 ikke været muligt at tilbyde ca. 30 domfældte og tilbageholdte egentlig beskæftigelse.

Domfældte og tilbageholdte i opgørelsens ’antal uden lønnet beskæftigelse’ modtager lommepenge til daglige fornødenheder, og de aktiveres ved almene daglige gøremål, herunder rengøring af eget opholdsrum, vask af tøj, delvis selvforplejning samt diverse fritidsaktiviteter”.

Direktoratet har følgende forventninger til beskæftigelsen i 2005:

”I 2005 vil kriminalforsorgen søge at fastholde niveauet for beskæftigelsen udenfor anstalterne og om muligt udbygge den. Den nye beskæftigelseskonsulent er i fuld gang med at skabe sig et overblik over mulighederne for at styrke beskæftigelsen ved undervisning enten udenfor anstalterne eller som i Nuuk i form af deltidsundervisning i anstaltsregi”.

Det fald i beskæftigelsen som jeg under pkt. 4.1. på baggrund af tallene for den 2. juni 2004 umiddelbart har lagt til grund, afspejles ikke i direktoratets – gennemsnitlige – tal for 2004 for de personer som ikke har kunnet tilbydes "egentlig beskæftigelse". Direktoratets samlede tal herfor (de ovenfor nævnte ca. 30 personer) udgør kun cirka halvdelen af det tilsvarende tal for 2. juni 2004.

Forklaringen herpå synes – i et vist omfang – at skyldes det forhold at direktoratet i opgørelsen for 2004 (tilsyneladende) har anvendt en anden terminologi end tidligere. Jeg henviser til at direktoratet i opgørelsen for 2004 synes at have henregnet anbragte som tilbydes (lønnet) beskæftigelse indenfor anstalterne, til anbragte med "egentlig beskæftigelse". Hvis dette er tilfældet, kan direktoratets tal for 2004 ikke umiddelbart sammenlignes med de tal som jeg har gengivet ovenfor og i inspektionsrapporten.

Jeg beder om direktoratets bemærkninger til det som jeg har anført.

Ad 4.3. Egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og for anstaltssektoren som helhed

Jeg bad Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse om – og i givet fald på hvilken måde – der er fulgt op på planen om at udarbejde egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og en samlet beskæftigelsesplan for hele Grønland.

Direktoratet har anført følgende:

"Direktoratet kan henholde sig til besvarelsen fra anstaltslederen i Ilulissat samt de uddybende bemærkninger fra den ledende anstaltsleder dels om beskæftigelsen i Ilulissat dels om ansættelsen af en beskæftigelseskonsulent pr. 1. oktober 2004.

Det fortsatte arbejde med udarbejdelse af beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter samt for hele Grønland vil blive forankret hos beskæftigelseskonsulenten."

Den ledende anstaltsleder har oplyst at den pågældende beskæftigelseskonsulent er ansat pr. 1. oktober 2004, og at det bliver beskæftigelseskonsulentens opgave at varetage den overordnede koordination og udvikling af beskæftigelses- og uddannelses-tilbud til de anbragte i de grønlandske anstalter.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 4.4. Etablering af egentlige beskæftigelsesfaciliteter/-projekter i anstalterne

Jeg bad direktoratet oplyse status vedrørende planen om at etablere egentlige beskæftigelsesfaciliteter/projekter i anstalterne efter indgåelsen af den nye flerårsaftale – herunder planen om en produktion af langliner i samarbejde med Arresthuset i Tórshavn.

Direktoratet har anført følgende:

”Direktoratet kan oplyse, at etablering af egentlige beskæftigelsesfaciliteter i konsekvens af flerårsaftalen ikke endnu har fundet sted. Flere års anstrengelser med at etablere produktionsvirksomhed, som den kendes i Danmark, har medført overvejelser om i højere grad end tidligere at tilbyde de domfældte og tilbageholdte beskæftigelse i form af undervisning.

Etableringen af såvel egentlige beskæftigelsesfaciliteter som undervisningstilbud vil i nogen grad afhænge af den nytiltrådte beskæftigelseskonsulents indstillinger, når denne har dannet sig et overblik.

Direktoratet kan endelig oplyse, at planen om samarbejde med Arresthuset i Tórshavn om fremstilling af langliner desværre har vist sig umulig at realisere.”

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder det der er anført om den nytiltrådte beskæftigelseskonsulent.

Behovet for (egentlige) beskæftigelsesfaciliteter og beskæftigelsesprojekter mv. vil naturligvis svinge i takt med beskæftigelsesforholdene i øvrigt for de anbragte i anstalterne i Grønland hvilket Direktoratet for Kriminalforsorgen, Politimesteren i Grønland og anstaltssektoren i Grønland som helhed er opmærksom på.

Hvad angår beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland, afventer jeg som nævnt under pkt. 4.1. supplerende udtalelser fra politimesteren og den ledende anstaltsleder og endvidere direktoratets bemærkninger til det som jeg har anført om direktoratets opgørelse for beskæftigelsen i 2004 (pkt. 4.2. ovenfor). Jeg vender tilbage til de ovenfor nævnte (andre) spørgsmål når jeg har modtaget disse yderligere oplysninger og udtalelser.

Ad 5. Fritid og undervisning

Det blev under inspektionen oplyst at Anstalten for domfældte i Ilulissat havde bestilt et bordtennisbord, og at anstalten endvidere har to guitarer til brug for de anbragte der dog efter det oplyste mest spiller kort.

Anstalten har supplerende oplyst at bordtennisbordet nu er anskaffet, og at et fodboldbord tillige er kommet til og er opstillet i opholdsstuen. Anstalten har endvidere – udover en pc'er til brug for de anbragte – anskaffet flere spil, såsom Matador, stratego, ludo, dam og dart. I kælderens er der indrettet et mindre motionsrum med romaskine, motionscykel, trappemaskine, træningsbænke og en mindre trampolin.

Anstalten har endvidere oplyst at anstalten i sensommeren 2003 (på ny) har anskaffet sig slædehunde som passes af de anbragte, og som vil kunne bruges til isfiskeri. Om isfiskeriet i vinteren 2004 har anstalten dog samtidig oplyst at dette blev indstillet af sikkerhedsmæssige grunde (dårlige isforhold).

Jeg har noteret mig det oplyste og herunder at hundehold kan bidrage positivt til beskæftigelsesforholdene i anstalten på forskellig måde.

Anstalten oplyste under inspektionen – på baggrund af min samtale med talsmandsuppleanten, jf. rapportens pkt. 10 – at anstalten er indstillet på at indkøbe et antal fjernsyn til udlejning (til 5 kr. om dagen). Anstalten har i fortsættelse heraf oplyst at der er indkøbt 5 fjernsynsapparater til udlejning, og at denne mulighed bliver godt benyttet af de anbragte. Anstalten har dog samtidig oplyst at fem apparater indtil videre har været tilstrækkeligt til at opfylde de anbragtes behov.

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at anstalten er opmærksom på at behovet for udlejningsfjernsyn vil kunne stige.

Ad 6. Belægning

Jeg gik ud fra at anstalten på tidspunktet for udarbejdelse af den endelige rapport (juli måned 2004) havde fået mulighed for at modtage domfældte/tilbageholdte fra arresten og detentionen i Ilulissat som dagfolk.

Anstalten har bekræftet at ordningen med modtagelse af dagfolk fra arresten/detentionen er blevet taget i brug fra den 25. august 2003.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Anstalten har endvidere oplyst at der i den resterende del af året ”blev anvendt 45 dagfolksdage”.

Jeg går ud fra at dette skal forstås således at der i de sidste godt fire måneder af 2003 i 45 dage har været dagfolk i anstalten.

Ad 8. Bibliotek/avishold

Det blev på min forespørgsel oplyst at anstalten ikke havde noget bibliotek, men at de anbragte har mulighed for at låne på kommunebiblioteket. Jeg udtalte at dette ikke

var tilfredsstillende, og jeg henstillede under inspektionen til anstalten at tage kontakt til biblioteket når det værste rod i forbindelse med byggeriet var overstået, med henblik på at etablere en ordning således at der i anstalten i hvert fald er et begrænset antal bøger og tidsskrifter/tegneserier til rådighed for de anbragte. Jeg udtalte endvidere at der bør være bøger mv. i husbiblioteket både på grønlandsk og på dansk.

Om avishold udtalte jeg at anstalten efter min opfattelse – i det omfang anstalten har danskere anbragt som ikke læser grønlandsk – bør abonnere på en dansk avis. At anstalten modtog Politiken Weekend som indlæg i en af de grønlandske aviser, kunne efter min opfattelse ikke opfylde forpligtelsen til at holde (dansk) avis.

Anstalten har i anledning af mine henstillinger oplyst at der nu holdes en dansk avis (BT) som modtages hver dag med posten.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om avishold.

Anstalten har endvidere oplyst følgende:

”Vedrørende bibliotek har anstalten udvidet sit husbibliotek, med bøger på grønlandsk, idet der er indkøbt flere bøger.

Der er ikke indgået aftale med kommunebiblioteket, da den har faste åbningstider, hvor det ville være lettere for de domfældte under udgange at anvende disse muligheder, da disse passer med de domfældtes udgange mandag og onsdag, hvor biblioteket er åbent fra kl. 15.00 – 20.00, disse åbningstider er opsat i anstaltens opslagstavle.

Domfældte uden udgang kan efter behov henvende sig til personalet, som kan foranledige et ledsaget biblioteksbesøg.”

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Efter det oplyste har anstalten indkøbt (nye) grønlandske bøger, og jeg går derfor ud fra at anstalten fortsat (kun) råder over seks danske bogtitler. Jeg må endvidere forstå det oplyste således at anstalten hverken råder over tegneserier eller tidsskrifter. Jeg beder anstalten om at oplyse om jeg har forstået dette korrekt.

Inden jeg eventuelt foretager mig mere vedrørende spørgsmålet om en biblioteksordning, beder jeg endvidere anstalten om at oplyse hvor mange grønlandske bøger der er indkøbt.

Ad 12. De udlånte sager

Jeg kommenterede i rapporten de udlånte sager på to punkter, men oplyste i øvrigt at jeg havde besluttet ikke at foretage en egentlig gennemgang af det modtagne materiale. Jeg henviste herved til en aftale med den ledende anstaltsleder vedrørende de udlånte sager fra Anstalten for domfældte i Aasiaat.

Direktoratet har opsummeret de afgivne oplysninger således:

”Det blev under inspektionen af Anstalten for domfældte i Aasiaat aftalt med den ledende anstaltsleder at der ikke ville blive foretaget en gennemgang af de sager, som ombudsmanden modtog fra denne anstalt, men at den ledende anstaltsleder i stedet ville udarbejde et skema til hjælp for samtlige anstalters behandling af forhørs-sager. Ombudsmanden tilbød at være behjælpelig med råd og vejledning i den forbindelse, men har endnu ikke hørt noget fra den ledende anstaltsleder vedrørende dette. Ombudsmanden beder politimesteren om at oplyse om skemaet er udarbejdet.

Politimesteren har anført, at der efter det oplyste ikke er udarbejdet et skema til hjælp for samtlige anstalters behandling af forhørs-sager. I stedet var et af emnerne på det sidste anstaltsledermøde i november 2003 ”en disciplinærsags gennemførelse”. Der henvises til den ledende anstaltsleders redegørelse dateret 8. september 2004.

Den ledende anstaltsleder har oplyst, at efter det af politimesteren nævnte anstaltsledermøde har hver enkelt anstaltsleder gennemgået materialet (fra mødet) med alle forhørslederne i anstalten. Som opfølgning på temaet afvikles et egentligt forhørslederkursus i slutningen af 2004.

Direktoratet kan henholde sig hertil.”

Jeg har noteret mig det oplyste. Idet jeg går ud fra at det nævnte forhørslederkursus har været afholdt som planlagt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende de udlånte sager.

Opfølgning

Jeg beder om at oplysningerne mv. fra den ledende anstaltsleder og politimesteren tilbagesendes gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på at direktoratet kan komme med bemærkninger hertil.

Underretning

Denne rapport sendes til Anstalten for domfældte i Ilulissat, Politimesteren i Grønland, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef